

Eugenia BOJOGA

Actualitatea și viitorul gândirii lui Eugeniu Coșeriu

E.B. – profesoară de lingvistică la Facultatea de Litere a Universității „Babeș-Bolyai” din Cluj. Publicistă, traducătoare, membră a Société Internationale de Linguistique Romane și a Associazione Italiana di Romanistica. A colaborat la proiecte naționale și internaționale, printre care *Eugenio Coseriu – Erfassung und Publikation unveröffentlichter Manuskripte* (Universitatea „Karl Eberhard” din Tübingen). Autoare a numeroase studii și articole, apărute în țară și în străinătate. A publicat volumul *Limba română – „între paranteze”? Despre statutul actual al limbii române în Republica Moldova* (2013), în colaborare – *Eugenio Coseriu: Perspectives contemporaines*, Vol. I-II (2013-2014), *Școala coșeriană clujeană. Contribuții*. Vol. I (2016) ș. a.

În ultimii trei ani, atât în țară cât și în străinătate, au avut loc mai multe manifestări științifice dedicate marelui lingvist Eugeniu Coșeriu. Astfel, în spațiul nostru autohton, în zilele de 13 și 14 octombrie 2017, la Universitatea de Stat din Moldova (Chișinău) și-a ținut lucrările cel de-al XIV-lea Colocviu Internațional de Științe ale Limbajului „Eugeniu Coșeriu” (CISL), cu tema *Text – Co(n)text – Multiculturalitate*. Conceput ca o manifestare științifică intinerantă, acest colocviu este organizat pe rând, o dată la doi ani, de către una dintre cele trei universități angajate în proiect: Universitatea „Ștefan cel Mare” din Suceava, Universitatea Națională „Yuri Fedkovič” din Cernăuți și Universitatea de Stat din Moldova. Iar printre cei care se implică, de fiecare dată, cu tot sufletul, în organizare, ar trebui să menționăm cel puțin două nume: distinsele profesoare Sanda Ardeleanu (Universitatea din Suceava) și Ludmila Zbanț (Universitatea din Chișinău).

La scurt timp, între 20 și 22 octombrie 2017, la Mediaș (România), a avut loc primul Colocviu Internațional *Exipora 2017*. Demarat la inițiativa dlui prof. Basarab Nicolescu de la Paris, colocviul a fost gândit ca un omagiu adus unor marcante personalități românești

din diasporă, cu scopul de a le valorifica opera și a o difuza printre conaționali lor. Or, această primă ediție a fost dedicată lui Vintilă Horia și lui Eugeniu Coșeriu – două nume emblematice ale exilului românesc – și a reușit să aducă la cunoștința publicului diapazonul larg al preocupărilor științifice ale lingvistului născut la Mihăileni, grație unor participanți cum ar fi, profesorii Mircea Borcilă, Basarab Nicolescu, Rudolf Windisch, Jesus del Castillo, Pompiliu Crăciunescu, precum și a coșerienilor din a doua generație: Emma Tămăianu-Morita, Oana Boc, Lucia Mureșanu, Dina Vilcu, Cornel Vilcu, Elena Faur și subsemnata.

First International Workshop on Critical Philosophy of Linguistics

Cât privește evenimentele desfășurate în străinătate, acestea merită cu adevărat să fie cunoscute cititorilor noștri și din considerentul că au avut loc pe alte meridiane, prin urmare, au fost mai puțin monitorizate în mediul nostru cultural. Primul eveniment notoriu din străinătate – *First International Workshop on Critical Philosophy of Linguistics* – s-a desfășurat între 4-7 iunie 2017 la Salamanca, Spania, fiind conceput de dna Ana Agud, profesoară de lingvistică indoeuropeană la Universitatea din Salamanca. În cuvântul de deschidere, dna Agud a afirmat că organizarea workshop-ului a fost gândită sub forma unei dezbateri interdisciplinare, având ca punct de plecare teoria lingvisticii integrale a lui E. Coșeriu.

În acest context, se impune recuperarea curentelor filosofiei critice din Occident și integrarea acestora în științele neuronale moderne, fără a face abstracție de alte perspective de abordare din domeniul umanist, cum ar fi sociologia, psihologia, estetica, istoriografia. Această circumscriere însă ar trebui să fie foarte amplă, nu doar în sensul așa-numitelor „științe cognitive”, care aproape că au monopolizat „terenul” studiilor interdisciplinare ale limbajului. Or, un atare demers ar putea fi punctul de plecare în revalorizarea lingvisticii ca nucleu al științelor umaniste în general, precum și în examinarea critică a ideologiilor din prezent, ideologii care dictează „moda” academică și influențează direcțiile de cercetare în domeniul lingvisticii. Să ne amintim că Humboldt a fost

22 octombrie 2017. De la stânga la dreapta: Cornel Vilcu, Oana Boc, Emma Tămăianu-Morita, Mircea Borcilă, Eugenia Bojoga, Jesus del Castillo, Rudolf Windisch, Elena Faur la „Exipora”

preocupat de limbajul uman în integralitatea sa. Nu întâmplător, el a inclus domeniul gramaticii într-o antropologie holistică, al cărui centru trebuia să fie binomul *gândire–actul comunicării în limbă*, dar care implică susținerea și motivația mediului social. Eugeniu Coșeriu, prin sinteza pe care a făcut-o, a dus mai departe tot acest efort, integrând în concepția sa nu doar componenta humboldtiană, ci și toate sugestiile anterioare din domeniul reflecției asupra limbajului.

În continuare, invitații s-au angrenat într-o dezbateră științifică la confluența dintre lingvistică și filosofie, încadrând întreaga problematică în contextul mai amplu al antropologiei culturale. De menționat că lucrările acestui workshop s-au desfășurat pe baza unor referate prezentate de către participanți, cu toții exegeți ai operei lui Coșeriu, dar, în același timp, cunoscători ai filosofiei și ai antropologiei actuale. Un mare avantaj a fost și faptul că s-a rezervat un spațiu extrem de generos pentru discuții. În ordinea în care au prezentat conferințele, protagoniștii acestui eveniment au fost: Klaas Willems de la Universitatea din Gent (Belgia), Gerda Hassler de la Universitatea din Potsdam (Germania), Johannes Kabatek de la Universitatea din Zürich

(Elveția), Cornel Vilcu de la Universitatea Babeș-Bolyai din Cluj (România), Emma Tămâianu-Morita de la Universitatea din Osaka (Japonia), Tilman Borsche de la Universitatea din Hildesheim (Germania), Araceli López Serena de la Universitatea din Sevilla (Spania). În încheiere, Ana Agud a oferit o viziune de ansamblu asupra istoriografiei descriptive și critice a lingvisticii și a tras concluziile de rigoare.

Al VI-lea Congres internațional Linguistica Coseriana

Un alt eveniment de amploare îl constituie cel de-al VI-lea Congres internațional *Linguistica Coseriana*, desfășurat între 2 și 4 august 2017 la Lima, în Peru. Deloc întâmplător, deoarece Universidad del Pacifico și Pontificia Universidad Católica del Peru, cele două instituții care au organizat Congresul, l-au avut de mai multe ori pe E. Coseriu ca *visiting profesor* în anii '80-'90, iar unii dintre lingviștii de acolo și-au dat doctoratul sub îndrumarea sa. Congresul a avut ca temă *Actualitatea și viitorul gândirii lui Eugeniu Coșeriu: vorbire/ limbaj, estetică și receptare în*

3 august 2017, Lima. David Mayorga Gutiérrez, prorectorul Universității din Lima, Eugenia Bojoga, Universitatea Babeș-Bolyai din Cluj, Óscar Loureda Lamas, Universitatea din Heidelberg, Luis Alfredo Pacheco-Benavides, secretar general al Universității din Lima, Jorge Wiese Rebagliati, organizatorul Congresului al VI-ea „Linguistica Coseriana”

America Latină, obiectivul principal al organizatorilor fiind acela de a-i motiva pe colegii sud-americani să revină la opera lui Coseriu, la teoria sa lingvistică și, mai ales, la aplicarea acesteia în cercetarea și descrierea faptelor de limbă. Cu toate acestea, pe lângă participanții din Peru, Argentina, Uruguay, Brazilia și Mexic, s-au numărat și lingviști din Canada, SUA, Japonia, Spania, Franța, Elveția, Germania și România.

În cadrul festivității de deschidere, Jorge Wiese a menționat dimensiunea universală a operei lui E. Coșeriu și importanța sa pentru actualitate: „În lingvistica sec. XX, Eugeniu Coșeriu a fost un lingvist excepțional, poate ultimul care și-a dedicat întreaga sa viață reflecției asupra limbajului și a limbilor în general. În consecință, a ajuns să stăpânească toate domeniile tematice – atât cele centrale, cât și cele marginale – ale lingvisticii în general, precum și un mare număr de filologii particulare”.

Tocmai de aceea, din punct de vedere teoretico-conceptual, teoria lui E. Coșeriu s-a situat de multe ori în avangarda lingvisticii, devansând în multe privințe știința limbajului de la vremea respectivă. Acest fapt explică posteritatea și actualitatea operei sale. În consecință, multe din conceptele sale teoretice fac parte din patrimoniul universal al lingvisticii, chiar dacă uneori nu se ține cont că ele provin de la Coșeriu și,

2 august 2017, Lima. Gerda Hassler, Universitatea din Potsdam, Germania, organizatoarea celui de-al V-lea Congres „Eugeniu Coseriu”, și Eugenia Bojoga

cea ce e și mai important, faptul că aceste concepte se inserează într-un edificiu teoretic complex, numit trihotomia planurilor limbajului, modelul analitic și metodologic al lingvisticii integrale. Or, teoria lui E. Coșeriu, denumită și lingvistică integrală, este cunoscută astăzi în lume, întâi de toate, prin ierarhizarea logică și coerentă a planurilor limbajului, prin distincțiile metodologice și conceptuale pe care le-a stabilit și le-a definit în mod impecabil.

Pornind de la aceste date, Congresul și-a trasat câteva obiective principale: cum se configurează coordonatele receptării actuale a operei coșeriene, ce căi au urmat textele sale inedite, cum le-au receptat urmașii lui E. Coșeriu, de la cercul cel mai apropiat de discipoli, până la cei mai îndepărtați elevi ai săi, de la centre universitare în care el a predat sau a ținut prelegeri, până la medii mai puțin familiarizate cu fundamentele teoriei sale lingvistice. Pe de altă parte, deși ecoul la opera sa s-a difuzat în timpul activității sale de profesor la Universitatea din Tübingen, partea fundamentală a teoriei coseriene a fost gândită și concepută în timpul activității sale în Uruguay și în alte țări din America Latină.

Congresul *Linguistica Coseriana VI* este primul dintre aceste reuniuni științifice care se organizează în America Latină, a adăugat J. Wiese, și se convoacă în ideea de a sublinia ceea ce Coșeriu afirma despre Humboldt și anume că concepția sa este în continuare productivă și poate fi dezvoltată și după trecerea sa la cele veșnice.

Lucrările congresului s-au structurat în mod magistral de patru conferințe în plen: *Eugenio Coseriu: Lingüística y Filosofía*, Araceli López Serena, Universitatea din Sevilla (Spania); *Sub specie pulchritudinis: la génesis poética de la teoría del lenguaje de Eugenio Coseriu*, Jorge Wiese Rebagliati, Universitatea Pacífico, Carlos Garatea Grau, Universitatea Catolică din Peru; *Años de aprendizaje de Eugenio Coseriu en Montevideo. Intento de reconstrucción*, Adolfo Elizaincín, Universitatea Republicii, Uruguay; *Decir las cosas como son: sobre la actualidad y el futuro del pensamiento de Eugenio Coseriu*, Óscar Loureda Lamas, Universitatea din Heidelberg (Germania).

Comunicările propriu-zise au acoperit o problematică foarte variată, fiind repartizate în mai multe secțiuni tematice. Acestea au fost: Pre-

sente y futuro de las ideas lingüísticas de Coseriu I /Prezentul și viitorul ideilor lingvistice ale lui Coseriu I/; Sistema y norma linguisticos: Coseriu y otros /Sistemul și norma lingvistică: Coseriu și alții/; Nuevos desarrollos de las ideas lingüísticas coserianas /Noi dezvoltări ale ideilor lingvistice coșeriene/; Coseriu y la Lingüística del texto /Coșeriu și lingvistica textului/; Traductología: perspectivas coserianas /Traductologia: perspective coșeriene/; Estilística y poesía: elaboraciones postcoserianas /Stilistică și poezie: elaborări postcoșeriene/; E. Coseriu y la superación de las dicotomías /E. Coșeriu și depășirea dihotomiilor/; Herramientas del texto y de las lenguas: aplicaciones concretas de distinciones coserianas /Instrumente ale textului și ale limbilor: aplicarea concretă a distincțiilor coșeriene/; Presente y futuro de las ideas lingüísticas de Coseriu II /Prezentul și viitorul ideilor lingvistice ale lui E. Coșeriu II/; Conceptualizaciones pragmáticas y filosóficas: Coseriu y otros /Conceptualizări pragmatice și filosofice: Coseriu și alții/.

Ca o încununare a lucrărilor congresului, în ultima zi a avut loc ceremonia de decernare a titlului de *doctor honoris causa* (titlu pe care

Inaugurarea Catedrei „Coseriu” din Argentina. Alfredo Matus Olivier, președintele Academiei de Litere din Chile, Elena Pérez, decanul Facultății de Litere a Universității din Cordoba, Magdalena Viramonte de Ávalos, șefa Catedrei „Eugenio Coseriu” de la Universitatea din Cordoba, Adolfo Elizaincín, președintele Academiei de Litere din Uruguay, șef al Catedrei „Eugenio Coseriu” de la Universitatea din Montevideo

il avea și Eugeniu Coșeriu) al Universității Pacificului domnului Profesor Óscar Loureda Lamas, prorector al Universității din Heidelberg (Germania). Ceremonia a fost condusă de David Mayorga Gutiérrez, prorector al Universității din Lima, iar *Laudatio* a fost prezentat de Jorge Wiese Rebagliati. În *Discurso de recepción* Ó. Loureda Lamas a vorbit despre modul în care l-a cunoscut pe E. Coșeriu, ca tânăr asistent la Universitatea din La Coruña (Spania) și despre rolul important pe care Profesorul l-a avut în evoluția carierei sale universitare. A mărturisit, de asemenea, ce înseamnă pentru el teoria lingvisticii integrale și importanța acesteia pentru vremurile noastre. În final, și-a exprimat certitudinea că această teorie are și un mare viitor, deoarece reprezintă modelul etern de a face lingvistică pentru cercetătorii de pe toate meridianele globului.

În ansamblu, Congresul a reușit să ofere o dezbatere constructivă, să situeze direcția promovată de E. Coșeriu în contextul lingvisticii actuale și, totodată, să investigheze noi direcții sugerate de Coșeriu în textele sale magistrale. Ideea că teoria lingvistică a lui Coșeriu se situează și astăzi în centrul științelor culturii a trecut ca un fir roșu prin lucrările prezentate de către toți participanții la congres.

Catedra „Eugeniu Coseriu” la Universitatea din Montevideo

O altă manifestare științifică importantă o constituie inaugurarea Catedrei de studii umaniste „Eugenio Coseriu” la Universitatea din Montevideo (Uruguay), în zilele de 10-11 august 2017. Acest eveniment s-a desfășurat sub egida a trei Universități latino-americane – Universidad de la Republica din Montevideo, Universidad de Chile din Santiago de Chile și Universidad Nacional din Córdoba (Argentina) – și a fost patronat de domnii Adolfo Elizaincin, președintele Academiei din Uruguay și Alfredo Matus Olivier, președintele Academiei din Chile.

Concepută ca o comemorare a 15 ani de la trecerea la cele veșnice a lui E. Coșeriu, Catedra își propune să promoveze proiecte, studii și cercetări care au la bază concepția sa lingvistică, aplicarea și dezvoltarea acesteia în domeniul științelor umaniste.

În alocuțiunea de deschidere, Adolfo Elizaincin a afirmat că E. Coșeriu, „considerat unul dintre cei mai importanți lingviști ai lumii, și-a început activitatea didactică la Universitatea din Montevideo, unde a creat o Școală de lingvistică și a pus bazele teoriei sale asupra limbajului”. E suficient să menționăm studii precum *Sistema, norma y habla, Forma y sustancia en los sonidos del lenguaje, Determinacion y entorno, Sincronia, diacronia e historia*, care l-au făcut celebru în lumea întreagă, pentru a circumscrie anvergura sa științifică din perioada de la Montevideo. A menționat, de asemenea, că, în felul acesta, savantul născut la Mihăileni, jud. Bălți, în actuala Republica Moldova, a introdus Centrul de la Montevideo pe harta centrelor de studii filologice din lume, deoarece înainte de venirea lui Coșeriu în Uruguay, lingvistica reprezenta acolo o preocupare de amatori. Iar, în semn de recunoștință pentru Uruguay (care i-a acordat cetățenie atunci când Coșeriu a sosit în 1951 ca apatrid), el a păstrat toată viața cetățenia uruguayană. Alfredo Matus Olivier, președintele Academiei din Chile, a adăugat că E. Coșeriu a fost o personalitate impresionantă, atât în domeniul lingvisticii limbilor – vorbea și știa enorm de multe limbi, în jur de 40! –, cât și în domeniul filosofiei, întrucât a trasat pentru prima dată fundamentele epistemologice ale științei limbajului. Totodată era foarte exigent atât cu elevii săi, cât și cu el însuși și cu toți cei din jurul său.

Pentru biografia intelectuală a lui Coșeriu, perioada de la Montevideo – 1951-1963 – înseamnă 12 ani de muncă asiduă, constructivă și prodigioasă care au pus bazele a ceea ce astăzi se numește lingvistică integrală. Studiile scrise în acei ani au dobândit foarte repede notorietate mondială.

După inaugurarea festivă a Catedrei, la Universitatea din Montevideo s-a desfășurat un Colocviu omagial la care au participat lingviști din opt țări: Elveția, Germania, Franța, Brazilia, Argentina, Chile, Uruguay și România. Astfel, Colocviul i-a avut în calitate de conferențieri pe Johannes Kabatek de la Universitatea din Zürich (Elveția) cu prelegerea *Coseriu, Montevideo și lingvistica sec. XX*, pe Angela Schrott de la Universitatea din Kassel (Germania), care a vorbit despre *Tradițiile discursive ca bază pentru o lingvistică a culturii*, pe Magdalena Viramonte de Ávalos de la Universitatea din Cordoba (Argentina) și pe Alfredo

Matus Olivier de la Universitatea din Chile, cu prelegerea *Vorbind cu E. Coseriu. Un dialog inedit*, pe Andrés de Azevedo de la Universitatea din Montevideo, cu *Tradiție și noutate în lectura coșeriană a lui Saussure*, pe Cristina Altman de la Universitatea din São Paulo (Brazilia), cu *Eugeniu Coseriu și lingvistica braziliană*, pe Brenda Laca de la Université de Paris VIII (Franța), cu *Tradiție și noutate în sistemul verbal romanic și alții*.

De menționat că în public s-au aflat foști studenți de-ai lui E. Coșeriu care, cu emoție, au evocat anii de ucenicie cu cel care avea să le marcheze ulterior întreaga traiectorie intelectuală și umană. Dezbaterile au continuat apoi și la masa rotundă, intitulată *Receptarea operei lui E. Coseriu în lume*, moderată de Adolfo Elizaincín. Și de data aceasta au participat Angela Schrott, Magdalena Viramonte de Ávalos, Alfredo Matus Olivier, Johannes Kabatek, Brenda Laca, Andrés de Azevedo, Cristina Altman și subsemnata.

Catedra „Eugeniu Coșeriu” la Universitatea din Cordoba

O a doua Catedră de Studii Umaniste „Eugeniu Coseriu” a fost inaugurată pe 10-11 august 2018 la Universitatea Națională din Cordoba (Argentina). Aula Magna a Universității a fost arhiplină, deoarece la manifestare au fost prezenți studenți, masteranzi, doctoranzi și numeroși oameni de cultură.

Festivitatea a fost deschisă de Elena Pérez, decanul Facultății de Litere, care a subliniat faptul că E. Coșeriu, personalitate marcantă a lingvisticii din sec. XX, a colaborat cu mai multe universități din Argentina. La Universitatea din Cordoba Profesorul a fost de mai multe ori, cu ocazia unor congrese sau fiind invitat să țină prelegeri. Iar în 1987, în semn de apreciere, Universitatea din Cordoba i-a acordat prestigiosul titlu de *doctor honoris causa*.

În continuare, au intervenit Magdalena Viramonte de Ávalos, coordonatoarea Catedrei Coseriu, care a remarcat faptul că E. Coșeriu a fost un umanist în deplinul sens al cuvântului, Alfredo Matus Olivier, președintele Academiei din Chile și Adolfo Elizaincín, președintele

Academiei din Uruguay, care au menționat că teoria lingvistică a lui E. Coșeriu este cunoscută și valorizată deopotrivă în Europa și în America de Sud, în Japonia și în Statele Unite ale Americii. Prin urmare, merită să fie perpetuată și promovată.

Cu această ocazie, s-a organizat și un colocviu științific susținut în totalitate de către studenți și masteranzi de la Facultatea de Litere a Universității din Cordoba, care au prezentat lucrări cu tematică în exclusivitate coșeriană. E sugestiv faptul că aceste lucrări s-au focalizat asupra unui spectru larg de aspecte, reunite în câteva secțiuni: studii interdisciplinare ale limbajului, traductologie, limba spaniolă din Argentina, atelier de practici ale comprehensiunii și de producere lingvistică, variația spaniolei contemporane ș.a.

A urmat apoi o masă rotundă cu tema *Teoria lingvistică a lui E. Coșeriu astăzi*, la care au participat atât studenții și profesorii lor coordonatori, cât și invitații. Evenimentul a fost organizat de către profesoarele Silvana Roncaglia și Nelly E. M. Rueda, fiind susținute de alți colegi, precum María Fernanda Freytes, Darío Delicia, Cecilia de la Vega, Silvia Sosa, Tania Loss, María Victoria Alday, Florencia Drewniak și Hebe Gargiulo, care au avut ideea să-i încurajeze pe studenți să vorbească despre teoria coșeriană a limbajului în contextul lingvisticii actuale.

Concluziile la care au ajuns tinerii participanți au fost că teoria lui Coșeriu este mai vie ca niciodată, mai ales atunci când ne propunem să reflectăm asupra noilor genuri de texte apărute în mediul online și asupra „anarhiei” inovațiilor lingvistice specifice contextelor virtuale. Astfel, studenții argentinieni au descoperit, cu această ocazie, importanța teoriei lui Eugeniu Coșeriu pentru a putea interpreta cât mai adecvat și aceste fenomene lingvistice postmoderne.

Colocviul Internațional „Eugeniu Coșeriu” la Cernăuți

Evenimentul de referință din acest an îl reprezintă Colocviul Internațional de Științe ale Limbajului „Eugeniu Coșeriu” (CISL), ediția a XV-a, cu tema *Schimbarea lingvisticii și schimbări în lingvistică*. Desfășurat între 11 și 12 octombrie 2019, colocviul se înscrie în manifestările intinerante, organizate o dată la doi ani, de către una dintre cele trei instituții: Universitatea „Ștefan cel Mare” din Suceava, Univer-

12 octombrie 2019, Cernăuți. Participanții din România și Republica Moldova la Colocviul „Eugeniu Coșeriu”

sitatea Națională „Yuri Fedkovici” din Cernăuți și Universitatea de Stat din Moldova.

Festivitatea de inaugurare, care a avut loc în Sala roșie a Universității Naționale „Yuri Fedkovici”, a început cu imnul universitar *Gaudeamus Igitur*, interpretat de un cor de studenți de la Facultatea de Teologie. În continuare, au vorbit dl Petro Fochuk, prorectorul universității, doamna Galina Zagaiska, șefa Catedrei de filologie română și clasică, dna prof. dr. Sanda-Maria Ardeleanu de la Universitatea din Suceava, care și-a exprimat bucuria regăsirii la Cernăuți și recunoștința de a găzdui această nouă întâlnire sub semnul lui E. Coșeriu ș. a. Domnul Edmond Neagoe, reprezentantul Consulatului General al României la Cernăuți, i-a felicitat pe participanți pentru că pun în lumină „activitatea lui Eugeniu Coșeriu, cel mai mare și mai important lingvist nu numai al secolului trecut, ci și al secolului acesta, care unește oamenii și secolele”, căci contribuția sa în domeniul lingvisticii internaționale este astăzi pe deplin recunoscută pe plan mondial.

Apoi, lucrările s-au ținut pe secțiuni, acestea fiind: Filologie clasică, Lingvistică integrală și lingvistică generală, Teoria și practica traduce-

rii, Comunicare interculturală, Teoria literaturii, Studii literare comparate, Studierea izvoarelor literare și textologie, Pedagogie și metodică.

În ansamblu, acest Colocviu a reunit peste o sută de participanți din cinci țări care, plecând de la concepția lui Coșeriu despre fenomenul schimbării lingvistice, au aplicat-o în varii domenii: didactica limbii române și a limbilor străine, lingvistică diacronică și sincronică, limbi clasice etc.

În ultima zi a Colocviului, membrii Catedrei de filologie română și clasică a Universității din Cernăuți, printre care doamnele profesoare Lora Bostan, Cristina Paladean, Felicia Vrânceanu ș.a. au organizat o excursie prin oraș, care a inclus Casa lui Aron Pumnul, Cimitirul vechi, bustul lui Eminescu din scuarul central.

* * *

Toate aceste manifestări științifice pe care le-am enumerat, prin participanții lor, depun mărturie despre perenitatea concepției lui Eugeniu Coșeriu și demonstrează importanța ideilor lui pentru lingvistica secolului al XXI-lea. De altfel, Takashi Kamei, celebrul lingvist japonez, afirma în anii '80: „Coșeriu va fi fiind, poate, un Kopernic pentru lingvistica secolului XX. (...) Oricum, autentica evaluare a lui Coșeriu o încredințăm viitorului; e limpede că ea nu stă în limitele puterilor noastre de azi. (...) Dacă am considera că a durat aproape o jumătate de veac după moartea lui Saussure până ca el să-și asigure statutul de neclintit al unui Olimp al lingvisticii, atunci, până să vină ziua în care Coșeriu va fi venerat în mod autentic de toată lumea, ca o stea gigantică și strălucitoare mai presus de Saussure, născută de contemporaneitate, sortit este poate să așteptăm secolul XXI”.